

4. Kerzner H. Strategic Planning for Project Management Using a Project Management Maturity Model, New York: John Wiley & Sons, 2001.
5. Nicolaides P. Preparing for EU Membership: The Paradox of Doing What the EU Does Not Require You to Do, 2003, Eipascope, vol. 2, pp. 11-17.
6. Osborne D. and Gaebler T. Reinventing Government: How the Entrepreneurial Spirit is Transforming the Public Sector, Reading, MA: Addison-Wesley Publishing Company, 1992.
7. Youker R. Managing the Project Cycle for Time, Cost and Quality: Lessons from World Bank Experience, 1989, International Journal of Project Management, vol. 7, no. 1, pp. 52-57.

Рудовська С.І.

здобувач,

*Національна академія державного управління
при Президентіві України*

ПІДГОТОВКА ГРОМАДСЬКОСТІ ДО КОНСУЛЬТАТИВНО-ДОРАДЧОЇ УЧАСТІ У ВИРОБЛЕННІ ПУБЛІЧНОЇ ПОЛІТИКИ В УКРАЇНІ

Однією з умов ефективної консультативно-дорадчої участі громадськості у виробленні публічної політики, є відповідна підготовка громадян до здійснення такої діяльності.

У вітчизняному законодавстві не встановлено чітких вимог щодо фаховості представників громадськості, таким чином надається можливість усім бажаючим брати участь у виробленні публічної політики. Проте визначено певні вимоги щодо відбору представників громадськості до громадських консультативно-дорадчих органів (наприклад, громадських рад) [1] та здійснення ними громадської експертизи [2]. Згідно цих вимог представник громадськості повинен мати певний досвід діяльності у відповідній галузі політики або сфері, яка пов'язана з діяльністю органу публічної влади, має бути ознайомленим із організаційно-правовими умовами здійснення участі та діяти в рамках встановлених законодавством вимог.

Проблеми неналежної підготовки громадськості для здійснення консультативно-дорадчої участі в процесі виробленні публічної політики не раз обговорювалися вітчизняними науковцями, аналітиками та практиками, і є доволі актуальним питанням. Так, наприклад, В. Латишева у 2008 році визначила такі проблеми як надмірна завантаженість представників ІГС та відсутність необхідних знань щодо здійснення покладених повноважень [3]; науковець О. Крутій у 2010, виявила такі фактори, як недостатня професійна підготовка представників ІГС, соціально-психологічна неготовність до діалогу та недостатня мотивація до співпраці як представників влади, так і громадськості [4]. Однак, незважаючи на 15-річний досвід участі громадськості, діяльність громадських рад у 2018 році залишається досить обмеженою і не завжди ефективною. Не достатній професійний та експертний рівень членів громадських рад негативно відбивається на якості підготовлених ними рекомендацій та пропозицій у процесі підготовки, обговорення, формування, прийняття та впровадження управлінських рішень, що приймаються органом влади [5, с. 3].

Питання недостатньої освіченості громадян у питаннях формування та функціонування громадських консультативно-дорадчих органів піднімає М. Сіцінська, яка пропонує проводити більш активну інформаційно-роз'яснювальну роботу серед ІГС щодо форм та механізмів консультативно-дорадчої участі; проводити тренінги чи інші навчальні заходи для представників органів публічної влади з питань якісного проведення консультативно-дорадчих заходів та для представників ІГС з питань якісної підготовки пропозицій до проектів рішень органів влади тощо [6, с. 51].

Незважаючи на обов'язковість надання доступу громадськості до усієї необхідної інформації, якість такого інформаційного забезпечення доволі різна.

Щодо рівня поінформованості громадян, то згідно даних, які представлені на офіційному сайті Кабінету Міністрів України, із 79 діючих громадських рад (станом на перше півріччя 2018), 67-69 провели обговорення проектів нормативно-правових актів, що становить 84-87%. Лише 14-16 громадським радам надали необхідні матеріали у повному обсязі (21% від загальної кількості розглянутих проектів), у той час як 5-7 громадських рад не надали жодних пропозицій до тих проектів нормативно-правових актів, які виносилися на обговорення [7].

Проект Агентство «Сприяння активній участі громадян у протидії корупції «Гідна Україна» поставив за мету оцінити офіційні веб-сайти міських державних адміністрацій відповідно до таких критеріїв, як змістовне наповнення, практичність використання, громадська участь та послуги. Максимальна кількість балів, яку могли набрати сайти за рівнем якості – 160 балів, однак лише 6 міст набрали більше половини [6, с. 458–459].

Певною відповіддю на питання «Як підвищити рівень громадськості з питань участі громадськості у виробленні політики?» стало впровадження ряд ініціатив, серед яких створення Інтернет-порталу «Громадська рада при органах виконавчої влади» (функціонував декілька років, проект з 2015 року – не діє), створення веб-сайту «Громадянське суспільство і влада» як основного урядового веб-сайту, який висвітлює взаємодію влади та громадськості. Наповнення останнього обмежується переліком нормативно-правових актів, які регламентують права та обов'язки громадян, реєстром діючих громадських рад, статистикою щодо проведення консультацій з громадськістю, засідань громадських рад та громадських експертиз.

На нашу думку, веб-сайт скоріше відображає наявність консультативно-дорадчих структур та механізмів участі, а ніж на озброєння громадськістю ґрунтовними інформаційно-методичними матеріалами. Деякі розміщені нормативно-правові акти втратили чинність; деякі інформаційні бюлетені (наприклад, Вісник громадських рад) є застарілими. З 2017 року веб-сайт не функціонує самостійно, а є сторінкою веб-сайту Кабінету Міністрів України.

Низький рівень інформаційно-методичного забезпечення з боку влади дещо компенсується науковими, аналітичними та практичними здобутками проведеними незалежними політичними та аналітичними центрами, такими як Фонд «Демократичні ініціативи» ім. Ілька Кучеріва, Український незалежний центр політичних досліджень тощо.

Проаналізувавши вищезазначене, вважаємо, що на шляху до якісної підготовки громадськості до консультативно-дорадчої участі стоять суб'єктивні та об'єктивні перешкоди. До суб'єктивних відносяться ті, які залежать від громадськості безпосередньо: неготовність громадськості підвищувати фахову підготовку щодо певних питань політики, отримувати фахові знання, навички та практичний досвід; обмеженість у часі та можливості здійснювати консультативно-дорадчу участь у вільний від професійної діяльності час; соціально-психологічна неготовність до співпраці із владою. До об'єктивних – ті, які залежать від умов, створених органами публічної влади: відсутність чітко сформульованих завдань та процедур консультативно-дорадчої участі громадськості у виробленні публічної політики (на нормативно-правовому рівні); низький рівень інформаційно-методичного забезпечення громадськості; неналежне забезпечення своєчасною та актуальною інформацією у повному обсязі (в процесі участі у виробленні політики); низький рівень залучення громадськості до участі у виробленні політики тощо.

Вирішення проблем суб'єктивного характеру залежить від бажання та можливостей представника громадськості інвестувати час та фінанси у фахову підготовку й набуття досвіду громадської діяльності, від його рівня громадянської свідомості та можливостей здійснювати консультативно-дорадчу участь на загальних засадах.

Усунення об'єктивних причин можливе через визначення завдань та процедур консультативно-дорадчої участі громадськості у виробленні публічної політики та підвищення рівня інформаційно-методичного забезпечення громадськості. Для цього Кабінету Міністрів України та відповідним органам публічної влади необхідно оновити наповнення веб-сайту «Громадянське суспільство та влада» та офіційних веб-сайтів матеріалами: нормативно-правового, інформаційно-методичного та статистичного характеру; розробити інформаційно-методичні матеріали, які максимально відобразатимуть теоретичні та практичні здобутки здійснення консультативно-дорадчої участі громадськістю у виробленні публічної політики на сучасному етапі; розробити систему проведення спільних заходів між органами публічної влади та громадськістю з метою підготовки громадськості до здійснення консультативно-дорадчої діяльності в контексті вироблення публічної політики.

Для забезпечення можливостей та вільного доступу для здійснення підготовки громадськості, рекомендуємо використовувати сучасні цифрові технології та інструменти, такі як відео-канали та відео-хостинги (які можуть містити великі об'єми відеоматеріалів для самопідготовки громадян); мобільні додатки для користування нормативно-правовою базою та навчально-методичними матеріалами; он-лайн-конференції (для спілкування між учасниками заходів та організаторами он-лайн); он-лайн консультування з представниками органів влади (на певних етапах вироблення публічної політики) тощо.

Список використаних джерел:

1. Про забезпечення участі громадськості у формуванні та реалізації державної політики: Постанова Кабінету Міністрів України від 03 верес. 2010 р. № 996.
2. Про затвердження порядку сприяння проведенню громадської експертизи діяльності органів виконавчої влади: Постанова Кабінету Міністрів України від 05.11.2008 р. № 976.
3. Латишева В. Громадські ради як один з механізмів суспільного контролю за діяльністю публічної влади / В. Латишева // Вісник Державної служби України. – Вип. 07/2008. № 3. – 2008. – С. 71-75.
4. Крутій О. М. Комплексний механізм діалогової взаємодії органів влади і громадськості / О. М. Крутій // Державне будівництво. – Вип. 1. – 2010.
5. Як підвищити спроможності громадських рад на здійснення громадського контролю?: Методичні матеріали, В. Таран, О. Кульчицький, Г. Бабакішієва, Д. Слизьконіс. – К., Центр політичних студій та аналітики «Ейдос», 2018. – 24 с.
6. Сіцінська М. В. Громадська рада: особливості її діяльності в секторі безпеки і оборони України / М. В. Сіцінська // Державне управління: удосконалення та розвиток. Вип 1, 2014. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.dy.nauka.com.ua/?op=1&z=673>.
7. Кудіна О. А. Публічна політика як чинник демократичної організації суспільства / О. А. Кудіна // Науковий часопис НПУ імені М. П. Драгоманова. Серія: Політичні науки та методика викладання соціально-політичних дисциплін. – Спец. вип. – 2014. – С. 456-461.

Фіченя М.С.

студент,

Бордюк В.М.

кандидат педагогічних наук, доцент,

Рівненський державний гуманітарний університет

СЕРВІС ЕЛЕКТРОННИХ ПЕТИЦІЙ ДО РІВНЕНСЬКОЇ МІСЬКОЇ РАДИ: СТАН ТА ШЛЯХИ ВДОСКОНАЛЕННЯ

У сучасному світі відбувається досить багато змін і нововведень, а також проблемних ситуацій, які викликають певне ставлення суспільства до них.

Сервіс електронних петицій до Рівненської міської ради – це інноваційний механізм колективного звернення громадян до Рівненської міської ради через офіційний веб-сайт, до повноважень якої належить вирішення порушених у зверненні питань.

Реалізований сервіс на сайті <http://www.city-adm.rv.ua/Petitions> [1] дає можливість кожному рівнянину у простий, безпаперовий спосіб донести до влади свої ідеї щодо вирішення певних питань, допомагає оперативно сформуванню спільноту прихильників.

Для створення електронної петиції до Рівненської міської ради її автор (ініціатор) авторизується і заповнює спеціальну форму на офіційному веб-сайті Рівненської міської ради або веб-сайті громадського об'єднання, яке здійснює збір підписів на підтримку електронних петицій, та розміщує текст електронної петиції. Відповідальність за зміст електронної петиції несе автор електронної петиції.